

**RUAJTJA DHE DIGJITALIZIMI I TRASHËGIMISË ARKIVORE NË
KOSOVË: SFIDAT, PËRPARËSITË DHE PERSPEKTIVAT
ZHVILLIMORE**

TEMA PËR TITULLIN

MASTER I ARKIVISTIKËS

NGA

DAUT H. ADEMAJ

UNIVERSITETI I PRISHTINËS “HASAN PRISHTINA”

FAKULTETI FILOZOFIK

DEPARTAMENTI I HISTORISË

PROGRAMI MASTER: ARKIVISTIKË

PRISHTINË

QERSHOR, 2026

REZYME

Mentor Prof. Asoc. Dr. Nuri Bexheti

Trashëgimia arkivore përbën një nga asetet më të rëndësishme të kujtesës historike, institucionale dhe kulturore të një vendi. Dokumentet arkivore paraqesin dëshmi autentike të zhvillimeve politike, shoqërore, ekonomike dhe kulturore, duke luajtur një rol të rëndësishëm në ruajtjen e identitetit kombëtar dhe historisë së një shoqërie. Në kushtet e zhvillimeve të shpejta teknologjike dhe të rritjes së vazhdueshme të sasisë së informacionit, ruajtja tradicionale e dokumenteve nuk është më e mjaftueshme për të garantuar mbrojtjen dhe qasjen afatgjatë në materialet arkivore. Për këtë arsye, digjitalizimi është shndërruar në një proces të domosdoshëm për institucionet arkivore bashkëkohore.

Ky punim trajton procesin e ruajtjes dhe digjitalizimit të trashëgimisë arkivore në Kosovë, duke analizuar sfidat, përparësitë dhe perspektivat zhvillimore që lidhen me këtë proces. Qëllimi i hulumtimit është të shqyrtojë rëndësinë e digjitalizimit në mbrojtjen e dokumenteve arkivore dhe ndikimin e tij në përmirësimin e qasjes së publikut në burimet historike dhe dokumentare. Studimi fokusohet në vlerësimin e gjendjes aktuale të institucioneve arkivore në Kosovë, kapaciteteve teknologjike dhe profesionale, si dhe politikave që rregullojnë menaxhimin dhe ruajtjen e materialeve arkivore.

Metodologjia e përdorur në këtë hulumtim bazohet në analizën e literaturës shkencore, dokumenteve institucionale, legjislacionit përkatës dhe burimeve të ndryshme profesionale që trajtojnë fushën e arkivistikës dhe digjitalizimit. Përmes kësaj qasjeje synohet të identifikohen sfidat kryesore që hasen gjatë procesit të digjitalizimit, duke përfshirë mungesën e burimeve financiare, infrastrukturën teknologjike të kufizuar, nevojën për trajnime profesionale dhe çështjet që lidhen me sigurinë dhe ruajtjen afatgjatë të të dhënave digjitale.

Një rëndësi e veçantë i kushtohet përparësive që ofron digjitalizimi i trashëgimisë arkivore. Digjitalizimi kontribuon në mbrojtjen e dokumenteve origjinale nga dëmtimi fizik, rrit efikasitetin e menaxhimit të informacionit dhe mundëson qasje më të shpejtë dhe më të lehtë për studiuesit, institucionet dhe qytetarët. Për më tepër, ai krijon mundësi të reja për promovimin e trashëgimisë kulturore dhe historike në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar.

Rezultatet e pritshme të hulumtimit pritet të dëshmojnë se digjitalizimi përfaqëson një faktor kyç në modernizimin e sistemit arkivor në Kosovë dhe në ruajtjen afatgjatë të trashëgimisë dokumentare. Investimi në teknologji moderne, zhvillimi i politikave të qëndrueshme arkivore dhe ngritja e kapaciteteve profesionale paraqesin elemente thelbësore për krijimin e një sistemi arkivor efikas dhe të qëndrueshëm. Në këtë mënyrë, ruajtja dhe digjitalizimi i trashëgimisë arkivore kontribuojnë në mbrojtjen e identitetit kulturor dhe historik të Kosovës dhe në forcimin e kujtesës kolektive të shoqërisë.

Fjalët kyçe: trashëgimi arkivore, digjitalizim, arkivat në Kosovë, ruajtja e dokumenteve, teknologjia e informacionit, trashëgimi kulturore, qasje në informacion, zhvillim arkivor.

Me respekt:

Daut Ademaj

